

Zinaa Irraa Akkamitti Of Eegan?-Guduunfaa

Description

Guduunfaa

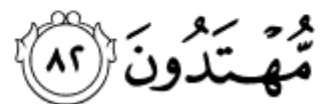
Tooftaalee zinaa (sagaagalummaa) irraa ittiin of eegan hanga ammaa ilaalle haala kanaan haa guduunfinu:

1. Wantoota zinaatti nama geessan irraa fagaachu. Kanneen akka haraama ilaalu, saalaa faallaa waliin haajaa tokko malee haasawu, isa/ishii waliin kophaa taâ€™TMuuâ€™,
2. Adabbii zinaa itti xinxalluu
3. â€œAkkas yoo godhe, akkas hin taâ€™TMuuâ€™• jechuun baditti tarkaanfachuu irraa of qusachuu
4. Boodarra nan tawbadha jechuun ibidda zinaa harkaan qabachu irraa of eegu
5. Namni wanta haraamaa jaallatu Rabbiif jedhee dhiise, wanta san karaa halaalatiin akka argatu ykn kan san caalu Rabbiin akka bakka isaaf buusu beeku
6. Filannoo lamaan keessaa tokko filachu-adabbii lamaan keessa adabbii salphaa taâ€™TMe filachuun irratti obsuu
7. Fuudhu ykn heerumu, yoo kana dadhaban soomu
8. Hiriyyaa badaa irraa fagaachu
9. Yeroo hundaa gara Rabbii azza wa jalla dhiyaachuu fi ikhlaasa qabaachuuf carraaqu

Mindaa Nama Zinaa irraa Of eegu

Dhugumatti, namni zinaa irraa of eegu, badhaasa fi mindaa hangana hin jedhamne addunyaa fi Aakhiratti argata. Badhaasni guddaan namni addunyaa tana keessatti argatu maal akka taâ€™TMe beektu? Eeti, badhaasni guddaan namni hundi halkanii guyyaa argachuuf carraaqu, â€œTasgabbii qalbiiti fi Boqonnaa sammuutiâ€™• Tasgabbiin qalbii fi boqonnaan sammuu kan namatti dhagahamu, sodaan, gaddii fi jeequmsi yoo namarraa deemedha. Akkasi miti ree? Namni yoo hin gaddin, hin sodaatinii fi hin jeeqamin tasgabbii fi boqonnaa argata. Zinaan hojii fokkuu waan taâ€™TMeef gadda, sodaa fi jeequmsa namatti fida. Kanarraa kan kaâ€™TMe, tasgabbii fi boqonnaa sammuu dhaban. Akkasi miti ree? Faallaa kanaa, namni zinaa fi wanta zinaatti nama geessu yoo hin hojjatin, tasgabbii fi boqonnaa sammuu ni argata. Eeti, kana waliin iimaanni fi hojii gaggaariin jiraachu qaba. Iimaana osoo hin qabaatini fi hojii gaggaarii hin hojjatin, zinaa qofa irraa fagaachun tasgabbii fi boqonnaa namaaf hin fidu. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa ni jedha:

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ

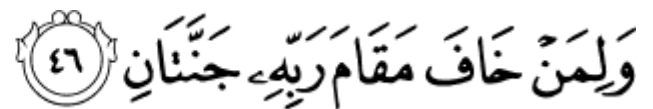
â€œIsaannan amananii fi iimaana isaanii zulmiin walitti hin makin, isaaniif tasgabbiitu jira. Isaanis qajeelfamoodha.â€• (Suuratu Al-Anâ€™aam 6:82)

Zulmiin (miidhaan) guddaan kufrii fi shirkii (Rabbiin waliin waan biraa gabbaruudha). Itti aanse badiiwwan gurguddoon haqa Rabbii fi haqa namootatiin wal qabatan zulmii (miidhaa)dha. Namni yommuu wanta Rabbiin isarratti dirqama godhe dhiisu ykn wanta Inni dhoowwe hojjatu, nafsee ofii miidha (zolloma). Sababni isaas, adabbii guddaaf of saaxila. Ammas namoota irratti yommuu daangaa darbu isaanii fi nafsee ofii miidha. Kanaafu, tasgabbii fi qajeelfamni namaa hamma iimaana inni qabuu fi hangam zulmii irraa akka fagaate irratti hundaaâ€™TMa. Namni iimaanni isaa guutuu taâ€™TMee fi zulmii irraa guutumaan guututti fagaate, tasgabbii fi qajeelfamni isaa guutu taâ€™TMa. Namni iimaanni isaa hanquu taâ€™TMee fi zulmii irraa guutumaan guututti hin fagaanne immoo tasgabbii fi qajeelfamni isaa akkasuma hanquu taâ€™TMa.

Dhugumatti, tasgabbiiin qalbii, boqonnaan sammuu fi qajeelfamni mindaa guddaa maallaqni biliyoonatti lakkaawamu hin binneedha. Sababni isaas, tasgabbii qalbii irratti Kan buusu, jeequmsa oofun sammuu fi boqonnaa Kan kennuu fi karaa sirriitti nama qajeelchu dandaâ€™TMu Rabbii tokkicha. Isaan ala eenyullee kana hojjatu hin dandaâ€™TMu. Osoo Inni sodaa fi jeequmsa namatti buuse, eenyutu namarraa oofu dandaâ€™TMaa?

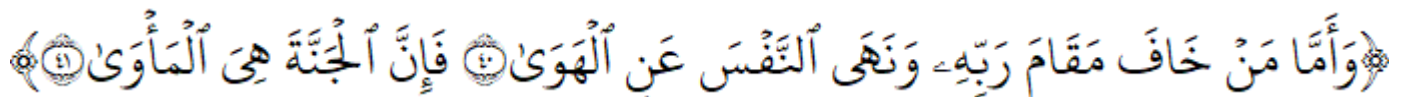
Kanaafi, namni wanta badaa Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa dhoowwe yommuu hojjatu, sodaa fi jeequmsi gara hundaan isa marsa. Gabaabumatti, namni iimaana sirrii qabaachuun hojii gaggaarii yoo hojjatee fi zinaa irraa yoo fagaate, tasgabbii qalbii, boqonna sammuu fi qajeelinna badhaafama.

Aakhiratti immoo mindaan isaa hangana hin jedhamu. Mee mindaa san keessaa muraasa haa ilaallu:

â€œNama Gooftaa isaa fuundura dhaabbachuu sodaatef Jannata lamatu jira.â€• Suuratu Ar-Rahmaan 55:46

Nama Fuunduree Rabbii dhaabbachuu sodaachun wanta Inni itti ajaje hojjate fi wanta Inni irraa dhoowwe dhiise, Jannata lama meeshaaleen, faayni fi ijaarsi isaanii warqii irraa taâ€™TMantu isaaf jira. Jannata lamaan keessaa Jannanni takka waan dhoowwame dhiisu isaatiif mindaa isaaf kennamuudha. Jannanni biraa immoo wanta itti ajajame hojjachu isaatiif mindaa isaaf kennamuudha.[\[1\]](#)

â€œNamni Gooftaa isaa dura dhaabbachuu sodaate fi lubbuu ofii waan ishiin hawwitu irraa dhoorge, dhugumatti Jannanni bakka qubannaa isaati.â€• (suurat An-naaziâ€™TMaat (79):40-41)

Namni Guyyaa Murtii qorannoo fi murtiif Gooftaa isaa fuundura dhaabbachuu fi badii gurguddaaf adabbiin haqaa hojii irra akka oolu sodaatee nafsee ofii fedhii daangaa akka darbu isa taasisu hordofuu irraa dhoowwe, dhugumatti Jannani qananii iddoo qubannaa isaati. Iddoo itti galuudha. Namni kuni

araaramu), zunuuba (badiiwwan), illaa (malee), anta (Si), faghfirlii (naaf araarami), maghfiratan (araarama), min indika (si biraa), warhamni (rahmatas naaf godhi), innaka (dhugumatti ati), ghafuuf (kan namaaf araaramu), rahiim (rahmata kan namaaf godhu).

Hiika himaa: Yaa Rabbii! lubbuu tiyya miidhaa baayâ€™een miidhee jira. Badii kan araaramu Si malee hin jiru. Kanaafu, araarama Si biraa taâ€™een naaf araarami. Rahmatas naaf godhi. Dhugumatti Ati Araaramaa, Rahmata godhaadha.

Xurii zinaa keessa turuun akka dhooqqee keessa turuu taâ€™etti waan beekaniif dafanii tawbaa fi istighfaaran ofirraa dhiq. (Istighfaara jechuun araarama kadhachuu). Yommuu inni/ishiin wanta fokkuu kana keessaa tawbaa fi istighfaaran bahuun gara Rabbii deebiâ€™u/deebitu, warroota gaggaarii Rabbiin faarse keessaa taâ€™a/taati:

﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾

â€œIsaan warra yeroo faahishaa (wanta fokkuu) hojjatan yookiin lubbuu ofii miidhan, Rabbiin yaadatani ergasii badii isaanitiif araarama kadhataniidha. Rabbiin malee eenyutu badii araaramaa? Isaan osoo beekanu waan hojjatanirra kan hin turreedha.â€• Suuraa Ali Imraan 3:135

Yommuu badiin guddaan ykn sanii gadii isaan irraa argamu, gara tawbaa fi istighfaara (araarama kadhachuu) fiigu. Rabbii isaanii, adabbii warra Isa faallessaniif waadaa galee fi mindaa warra Isa sodaataniif waadaa gale ni yaadatan. Kanaafu, badii isaaniitiif araarama kadhatan. â€œ**Araarama kadhatan**â€• jechuun badii isaanii akka isaaniif haguugu fi isaan hin adabne Rabbii oltaâ€™aatti warwaatan. â€œ**Rabbiin malee eenyutu badii araaramaa?**â€• kana jechuun nama badii hojjateef kan irra darbuu fi badii san isaaf dhoksuu Rabbiin malee hin jiru. â€œ**Isaan osoo beekanu waan hojjatanirra kan hin turreedha.**â€• Rabbiin azza wa jalla badii san akka dhoowwee fi nama badii sanitti taree adabbii cimaa akka waadaa galee osoo beekanu badii hojjachuu itti hin fufan. Kana irra, badii irraa buqqaâ€™uun Rabbii oltaâ€™aa araarama kadhatu.[\[3\]](#)

Jazaa (mindaa) nama wanta fokkuu kanarraa tawbatee waan beekaniif, dafanii xurii kanarraa of qulqulleessu. Mindaan nama xurii zinaa irraa tawbaa, istighfaaraa fi hojii gaggaariin of qulqulleesse:

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ مَا كَفَرُوا مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ

â€œIsaan sun mindaan isaanii araarama Gooftaa isaanii biraa taâ€™ee fi Jannata laggeen ishee jala yaaâ€™aniidha. Isaan ishii keessatti hafoodha. Mindaan hojjattootaa waa tole!â€• Suuratu

Aali-Imraan 3:136

â€œIsaan sunâ€• warroonni Rabbiin sodaatan amaloota kanaan ibsaman: yeroo rakkoo fi toltu qabeenya ofii wanta gaarii irratti baasan, dallansuu liqimsan ykn tooâ€™atan, namootaaf irra darban, yommuu wanta fokkuu hojjatan Rabbiin yaadatani araarama kadhatan, osoo beekanu badii hojjachuu kanneen itti hin fufne, â€œmindaan isaanii araarama Gooftaa isaanii biraa taâ€™ee fi Jannata laggeen ishee jala yaaâ€™aniidha.â€• â€œaraarama Gooftaa isaanii biraa taâ€™eeâ€• kuni badii hojjatani dabarsaniif isaan adabuu dhiisu fi isaaniif irra darbuudha. Badii hojjataniif erga isaaniif irra darbee, Jannata laggeen jala yaaâ€™an isaan seensisa. Dhugumatti, araaramni fi Jannani mindaa garmalee guddaa taâ€™aniidha. Sababni isaas, araarama Isaatiin adabbii (azaaba) jalaa nagaha bahan. Jannani qananii ijji namaa hin agarre, gurri hin dhageenye fi qalbii irra hin qaxxaamurreen tan guuttamteedha. â€œMindaan hojjattootaa waa tole!â€• Rabbiif jedhanii warra hojjataniif mindaan isaanii Jannata taâ€™uun ee waa tole, ee bareede!

Warri kuni adabbiin Gooftaa isaanii cimaa taâ€™uu waan beekaniif badii zinaa irra hin turan. Ammas, rahmanni isaa balâ€™aa taâ€™uu waan beekaniif, rahmata Isaa irraa abdii kutuun badii zinaa itti hin fufan. Jecha Rabbii oltaâ€™aa gabroota Isaa kanneen nafsee isaanii irratti daangaa darban akkaan jechuun yommuu waamu dhagahanii jiru:

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ
 اَللّٰهِ اِنَّ اَللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾

â€œJedhi,â€™Yaa gabroottan Kiyya kan lubbuu ofii irratti daangaa dabartan! Rahmata Rabbii irraa abdii hin muratinaa. Dhugumatti Rabbiin balleessaa hundaa ni araarama. Inni Araaramaa, Rahmata godhaadha.â€™â€• Suuratu Az-Zumar 39:53

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa hojii fokkuu kamirraayyu nu haa tiiksu. Dogongorree yoo itti tarre immoo tawbaa fi istighfaaran nu haa waffaqu. Rahmata fi araarama Isaatiin nu haa haguugu.

Kitaabban wabii:

[1] Tafsiiru Saâ€™dii-fuula 979

[2] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/61

[3] Tafsiiru Saâ€™dii-fuula 157, Tafsiiru Xabarii-6/62

Date Created

November 24, 2019

Author

admin